

11. Pro zatverdzhennia formy protokolu zboriv spivvlasnykiv bahatokvartyrnoho budynku. (2015, August 25). [On the approval of the protocol form of the meeting of co-owners of an apartment building]. Nakaz Ministerstva rehionalnoho rozvytku, budivnytstva ta zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy №203; zareiestrovano v Ministerstvi yustytzii Ukrainy 08 veresnia 2015 r. za №1083/27528. [in Ukrainian].
12. Pro obiednannia spivvlasnykiv bahatokvartyrnoho budynku. (2001, November 29). [On the association of co-owners of an apartment building]. Zakon Ukrainy №2866-III. Retrieved from: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2866-14> [in Ukrainian].
13. Pro osoblyvosti zdiisnennia prava vlasnosti u bahatokvartyrnomu budynku. (2015, May 14). [On the peculiarities of the exercise of the right of ownership in an apartment building]. Zakon Ukrainy №417-VIII. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-19> [in Ukrainian].
14. Simeinyi kodeks Ukrainy. (2002, January 10). [Family Code of Ukraine]. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 21-22,135 [in Ukrainian]
15. Sobolieva, O. (2019). Aferysty ne spiat: zbahachennia za dopomohoiu OSBB. [Fraudsters do not sleep: enrichment with the help of condominiums]. Vektor niuz. Novyny «Suspilstvo». Retrieved from: <https://www.vectornews.net/news/society/99691-aferysty-ne-splyat-zbagachennya-za-dopomogoyu-osbb.html> [in Ukrainian]
16. Tarasov A.V. (2020). OCBB VS Vlasnyky: kontseptsii optimalnoi vzaiemodii. [Condominium VS Owners: concepts of optimal interaction]. Retrieved from: <http://chascyvil.onua.edu.ua/index.php/chc/article/view/378> [in Ukrainian]
17. Typovi statut obiednannia spivvlasnykiv bahatokvartyrnoho budynku. (2003, August 27). [Model charter of the association of co-owners of an apartment building] Nakaz Derzhavnoho komitetu Ukrainy z pytan zhytlovo-komunalnoho hospodarstva №141 (u redaktsii nakazu Ministerstva rehionalnoho rozvytku, budivnytstva ta zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy vid 23 veresnia 2015 roku №238). [in Ukrainian]
18. Utvenko, V.V. (2015). Pravove vrehuliuvannia diialnosti obiednan spivvlasnykiv bahatokvartyrnykh budynkiv: zarubizhnyi dosvid. [Legal regulation of the activities of associations of co-owners of apartment buildings: foreign experience]. *Naukovi pratsi MAUP*. Vyp. 44 (1). 94-99. [in Ukrainian]
19. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy. (2018, June 18). [The Civil Code of Ukraine]. chynne zakonodavstvo zi zminamy ta dopov. (ofits. tekst). Kyiv: Palyvoda A.V. 448. [in Ukrainian]
20. Tsyryfa, H.O. (2012). Pravovyi status OSBB. Problemy yoho stvorennia i funktsionuvannia. [Legal status of condominiums. Problems of its creation and functioning]. *Pravove vrehuliuvannia suspilnykh vidnosyn v umovakh demokratyzatsii Ukrainskoi derzhavy: zb. tez. mizhnar. nauk.-prakt. konf.*, m. Kyiv, 14-15 bereznia 2012 r. Kyiv, 25. [in Ukrainian]
21. Yunin, O.S. (2017). Perevahy ta nedoliky obiednannia spivvlasnykiv bahatokvartyrnoho budynku yak odnii z form upravlinnia bahatokvartyrnymy budynkami. [Advantages and disadvantages of uniting co-owners of an apartment building as one of the forms of management of apartment buildings]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. №2. 31-37. Retrieved from: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/199/1/6.pdf> [in Ukrainian]
22. Yanhol, Ye.V. (2012). Peredumovy, pidstavy ta sposoby stvorennia Obiednannia spivvlasnykiv bahatokvartyrnoho budynku. [Prerequisites, grounds and methods of creation of the Association of co-owners of an apartment building]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriiia yurydychna*. №2 (1). 189-198. [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції: 21.04.2022

УДК 342.9:340.134

DOI: 10.36550/2522-9230-2022-12-237-242

Рубаненко Алла Миколаївна,

аспірант кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету

e-mail: vladvokat333@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-1479-4756>

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

Стаття присвячена важливій та актуальній темі вивченню адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства в окремих зарубіжних державах. Зазначено, що на іноземців та осіб без громадянства в Україні поширюється національний правовий режим, тобто вони наділені тим же обсягом прав та обов'язків, як і громадяни України. За виключенням окремих політичних та трудових прав. Таким чином, іноземці та особи без громадянства притягаються до юридичної відповідальності, у тому числі й адміністративної, на рівні з громадянами України. У

Випуск 12. 2022

контексті удосконалення та оптимізації процесу притягнення до адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства в Україні доцільним є вивчення позитивного зарубіжного досвіду. Таким чином, пропонуване дослідження є актуальним та важливим.

Методологічною основою дослідження стали загальнонаукові та спеціально-юридичні методи пізнання. З числа загально-наукових методів нами було використано діалектичний, загально-логічний, аналізу, узагальнення та формалізації. Відносно спеціально юридичних методів, то ми серед інших використовували формально-юридичний, системний, теоретико-правовий. Ключове місце у нашому дослідженні, безперечно, посів порівняльно-правовий метод, що дозволив здійснити порівняльно-правове дослідження підстав адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства в іноземних державах, а також ті, санкції та стягнення, які можуть застосовуватися окремих зарубіжних державах.

Авторами встановлено, що держави англо-американської правової системи не визнають відокремленого адміністративного законодавства. Діяння, які в Україні вважаються адміністративними правопорушеннями, порушеннями митного права або податковими проступками, в США належать до категорії злочинів або цивільно-правових проступків.

Доведено, що в більшості країн Європи, які належать до континентальної групи правових систем, справи про адміністративні правопорушення належать до сфери кримінального права, тобто такі порушення вважаються різновидом злочинів.

Визначено, що особливістю адміністративно-правового статусу іноземців у Японії є той факт, що міграційна політика цієї країни не орієнтована на інтеграцію іноземців, плюс ця держава не має адекватної соціальної інфраструктури для їх облаштування.

Ключові слова: зарубіжний досвід, іноземці, особи без громадянства, адміністративна відповідальність.

Rubanenko A. FOREIGN EXPERIENCE OF ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY OF FOREIGNERS AND PERSONS WITHOUT CITIZENSHIP

The paper is devoted to a careful and topical topic of studying the administrative responsibility of foreigners and stateless persons in some foreign countries. It is noted that foreigners and stateless persons in Ukraine are subject to the national legal regime, i.e., they are endowed with the same scope of rights and responsibilities as citizens of Ukraine. Except for certain political and labor rights. Thus, foreigners and stateless persons are brought to legal responsibility, including administrative, on a par with the citizens of Ukraine. In the context of improving and optimizing the process of bringing to administrative responsibility foreigners and stateless persons in Ukraine, it is advisable to study the positive foreign experience. Thus, the proposed study is relevant and important.

The methodological basis of the study were general scientific and special legal methods of cognition. Among the general scientific methods, we used dialectical, general logical, analysis, generalization, and formalization. Regarding specifically legal methods, we used, among others, formal-legal, systemic, theoretical, and legal. The key place in our study, of course, was occupied by the comparative law method, which allowed to conduct a comparative legal study of the grounds of administrative liability of foreigners and stateless persons in foreign countries, as well as those sanctions and penalties that may apply to some foreign countries.

The authors found that the states of the Anglo-American legal system do not recognize separate administrative legislation. Acts that in Ukraine are considered administrative offenses, violations of customs law or tax misdemeanors in the United States belong to the category of crimes or civil misdemeanors.

It has been proven that in most European countries belonging to the continental group of legal systems, cases of administrative offenses belong to the field of criminal law, i.e., such offenses are considered a type of crime.

It is determined that the peculiarity of the administrative and legal status of foreigners in Japan is the fact that the migration policy of this country is not focused on the integration of foreigners, plus this country does not have adequate social infrastructure for their settlement.

Key words: foreign experience, foreigners, stateless persons, administrative liability.

Постановка проблеми. На іноземців та осіб без громадянства в Україні поширюється національний правовий режим, тобто вони наділені тим же обсягом прав та обов'язків, як і громадяни України. За виключенням окремих політичних та трудових прав. Таким чином, іноземці та особи без громадянства притягаються до юридичної відповідальності, у тому числі й адміністративної, на рівні з громадянами України. У контексті удосконалення та оптимізації процесу притягнення до адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства в Україні доцільним є вивчення позитивного зарубіжного досвіду. Таким чином, пропонуване дослідження є актуальним та важливим.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика правового регулювання адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства була та лишається предметом наукового інтересу багатьох вчених. Наприклад, О. Фазикош вивчав питання зарубіжного досвіду провадження у справах про адміністративні правопорушення [1], І. Кузьмин та А. Юрковский описували досвід притягнення іноземців до юридичної відповідальності [2], а Т. Смашникова досліджувала досвід Японії у сфері адміністративної відповідальності іноземців [3].

Мета статті полягає у дослідженні зарубіжного досвіду адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Насамперед пропонуємо зосередити увагу на державах англо-американської правової сім'ї, адже їм притаманна цілком відмінна від вітчизняної модель правового регулювання у досліджуваній сфері. Так, держави, що до неї належать, не визнають відокремленого адміністративного законодавства. Діяння, які в Україні вважаються адміністративними правопорушеннями, порушеннями митного права або податковими проступками, в США належать до

категорії злочинів або цивільно-правових проступків. Виконання рішень судів про стягнення заборгованості, що виникла в результаті вчинення таких правопорушень, відбувається за загальними процедурами із врахуванням усіх положень угод про співпрацю у цивільних та кримінальних справах, що укладені між США та іншими державами, що є набагато ефективнішим, ніж намагання виконати рішення органу публічної влади у некримінальній справі за межами країн [4, с. 275].

Відносно адміністративно-правових санкцій, які можуть застосовуватися до іноземців та осіб без громадянства, то варто звернути увагу на те, що у Сполучених Штатах чіткого розмежування між термінами «депортація» (deportation) та «видворення» (removal) не існує. Обидва поняття мають схоже смислове значення – переселення, посилення назад, видворення. Правові підстави цієї процедури містяться у 4-му розділі 2-го розділу Закону про імміграцію та громадянство. Видворення (removal) – це юридичний процес в імміграційному суді США, протягом якого вирішується питання про право іноземця або постійного мешканця на подальше перебування у США.

Однією із загальних причин, через які іноземця можуть видворити зі США, є незаконне перебування на території США. Останнє означає перебування особи за підробленими імміграційними документами або документами, термін дії яких минув. Особа, яка нелегально перебувала на території США від 6 місяців до 1 року та добровільно виїхала з країни ще до винесення припису про видворення, позбавляється права в'їзду до країни терміном на 3 роки. У разі якщо термін незаконного перебування іноземного громадянина перевищив 1 рік, йому встановлюється 10-річна заборона на в'їзд до Сполучених Штатів, незалежно від того, чи він виїхав добровільно чи був видворений.

В імміграційному праві США існує інститут прискореного видворення (Expedited Removal), регульований актами 235 та 238 глави 4 розділу 2 Закону про імміграцію та громадянство 1952 року. Імміграційні інспектори уповноважені видавати накази про прискорене видворення щодо таких іноземців, які перетнули державний кордон США без імміграційних документів або з неналежними документами (наприклад, підробленими); якщо після закінчення терміну візи, що давала право іноземцю на легальне перебування в США, не минуло більше 1 року. Наказ про прискорене видворення на підставі відсутності документів може включати заборону на в'їзд терміном на 5 років та на 20 років після другого та наступного видворення.

Також варто відмітити, що від імміграційного працівника вимагається поставити запитання, чи боїться іноземець повернення до своєї країни. Якщо іноземець висловлює намір подати прохання про надання притулку або висловлює свої побоювання щодо повернення на батьківщину, він має право на співбесіду з працівником, який відповідає за надання притулку, який має визначити достовірність таких побоювань. Особам, які порушили імміграційне законодавство США, імміграційний агент пропонує підписати спеціальні документи, що мають загальну назву «нотифікація справи». Призначається дата необхідної явки до суду. Іноземець буде зобов'язаний з'явитися до суду у зазначений час. Якщо він не з'явиться у встановлений час, то набуде чинності рішення суду про видворення. Щойно іноземця буде виявлено, його заарештують і помістять до імміграційної в'язниці і потім відправлять за межі США.

Правові наслідки видворення за межі США мають такий вигляд. Іноземний громадянин, видворений за межі країни за рішенням імміграційного суду, на 5 років позбавляється права повторного в'їзду до США. У разі повторного видворення цей термін зростає до 20 років. Водночас для осіб, винних у скоєнні тяжких злочинів на території США, а також осіб, вигнаних зі США внаслідок незаконного перебування в країні понад 1 рік і вчинили потім спробу нелегального в'їзду в країну, встановлено безстрокову заборону на в'їзд. Іноземець, якому вже було відмовлено у в'їзді до США безпосередньо в пункті пропуску через кордон (внаслідок чого він був видворений), забороняється повторний в'їзд протягом 5 років з моменту винесення розпорядження про висилку, якщо це сталося після 1 квітня 1998 р., та на 10 років – до настання зазначеної дати. Такі санкції поширюються лише на тих осіб, які зазнали видворення один раз. Після повторного видворення термін заборони зростає до 12 років. 10 років становить період дії заборони для осіб, які раніше виправлені за в'їзд на територію США без обов'язкової реєстрації в пункті пропуску через кордон [5].

У більшості країн Європи, які належать до континентальної правової сім'ї, справи про адміністративні правопорушення належать до сфери кримінального права, тобто такі порушення вважаються різновидом злочинів. Так, адміністративні правопорушення в Німеччині, Швейцарії, Бельгії, Італії, Португалії є різновидом кримінально караних діянь. У німецькому законодавстві, якщо діяння містить ознаки як проступку, так і злочину, перевага у застосуванні надається кримінальному закону. Злочини в Німеччині визначаються Кримінальним кодексом, а незначні правопорушення передбачені низкою підзаконних нормативно-правових актів [1, с. 179]. Слід зазначити, що такий підхід набагато спрощує виконання рішення суду про притягнення іноземця до відповідальності за умови, коли іноземець вже перебуває за межами держави. Між державами Європи укладена значна кількість двосторонніх та багатосторонніх угод про співробітництво в сфері юстиції, допомогу в цивільних та кримінальних справах, які містять механізми притягнення до відповідальності іноземців, які вже виїхали з держави після вчинення порушення. Одним із таких документів є Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах [6].

Враховуючи це, науковий інтерес, у контексті вивчення адміністративної відповідальності іноземців

та осіб без громадянства, становить і законодавство Федеративної Республіки Німеччини. Щодо заборони на в'їзд до Німеччини слід зазначити, що це рішення компетентних органів Німеччини як одного з видів покарання застосовується щодо громадян України досить часто і, на відміну від інших країн Шенгенської угоди, заборона на в'їзд до Німеччини застосовується на необмежений термін. Слід зазначити, що цей перелік не є вичерпним: нелегальне перетинання чи спроба нелегального перетину кордону, а також порушення порядку в'їзду та перебування іноземців у Німеччині та інших країнах Шенгенської угоди або митних правил; надання іноземним громадянином свідомо неправдивих відомостей чи використання фальшивих документів; дані іноземного громадянина внесені до національного реєстру небажаних до в'їзду осіб (AZR) або до Шенгенської інформаційної системи з метою відмови у в'їзді; іноземний громадянин був засуджений у Німеччині або в одній із країн Європейського союзу за кримінальний злочин, який карається позбавленням волі на строк не менше одного року; перебування іноземного громадянина на території Німеччини становить загрозу та небезпеку для громадського порядку, внутрішньої безпеки, громадського здоров'я або міжнародних відносин однієї чи кількох держав-членів Європейського союзу; якщо існують підстави вважати, що іноземний громадянин сприяв незаконній імміграції до Німеччини або допомагав іншому іноземцю подати до компетентних органів Німеччини фальсифіковані документи з метою незаконного отримання візи/виду на проживання тощо; стосовно іноземного громадянина було винесено відповідними компетентними органами Німеччини рішення про його адміністративне видворення або депортацію з Німеччини або з інших країн ЄС; іноземець був депортований з Німеччини у примусовому порядку та не компенсував державі витрати на його затримання, арешт та депортацію, які були виділені з державного бюджету Німеччини; невиконання іноземним громадянином зобов'язань залишити Німеччину у добровільному порядку, зазначених у рішенні про видворення протягом встановленого строку.

Якщо особі було пред'явлено вимогу про зобов'язання залишити Німеччину в добровільному порядку, і для виконання цього зобов'язання було встановлено певний термін для від'їзду з країни, у такому випадку така особа зобов'язана залишити країну у зазначений термін, а також надати підтвердження свого своєчасного від'їзду до компетентних органів Німеччини країни, а саме довідку про перетин кордону (Grenzübertrittsbescheinigung). Після того як іноземець чи особа без громадянства виконає вищезгадане зобов'язання, їй необхідно надати цю довідку в компетентний орган одним з нижченаведених способів: якщо особа залишає Німеччину, виїжджаючи в третю країну (тобто без транзиту або зупинки в будь-якій країні Шенгенської угоди), то необхідно пред'явити цей документ прикордонній службі під час виїзду на контрольно-пропускному пункті. Однак, якщо ж іноземець або особа без громадянства залишає Німеччину, виїжджаючи через іншу країну Шенгенської угоди, то необхідно особисто подати цю довідку в німецьке дипломатичне представництво (посольство або консульство) за межами країн Шенгенської угоди. Доставка поштою чи кур'єром не приймається. Процедура особистого подання цього документа обумовлена виконанням зобов'язання залишити Німеччину в добровільному порядку і може бути підтверджена лише особистим поданням цього документа після виїзду з території країн Шенгенської угоди. Слід зазначити, що надання цієї довідки до прикордонних органів інших країн Шенгенської угоди не є доказом факту виїзду з Німеччини.

Необхідно врахувати, що ця ситуація застосовується також якщо іноземець чи особа без громадянства відлітає з Німеччини не прямим рейсом, а з пересадками в аеропортах інших країн Шенгенської угоди. Якщо ж особа має дозвіл на перебування в іншій країні Шенгенської угоди, то необхідно подати цю довідку особисто в місцеве представництво Німеччини в країні проживання (посольство або консульство). Доставка поштою чи кур'єром також не приймається. Процедура особистого подання цього документа необхідна, оскільки іноземець чи особа без громадянства не підлягає перевірці під час виїзду з Німеччини через внутрішні кордони. Якщо така особа вчасно не залишить Німеччину або не надає довідку про перетин кордону відповідно до вищезазначених вимог, то їй буде встановлено заборону на в'їзд до Німеччини та країн Шенгенської угоди. У такому разі дані такої особи будуть внесені до національного реєстру небажаних до в'їзду осіб (AZR), а також до Шенгенської інформаційної системи з метою відмови у в'їзді та арешті. Варто відмітити й те, що перетинаючи територію іншої країни Шенгенської угоди іноземець та особа без громадянства несе відповідальність за виконання вимог в'їзду на територію цієї країни. Ні зобов'язання залишити Німеччину, ні довідка про перетин кордону не дають таким особам права на транзит через територію інших країн Шенгенської угоди [7].

Стосовно досвіду держав Далекосхідної правової сім'ї, то цікавим видається досвід Японії, де в якості правової основи здійснення імміграційної політики та адміністративно-правового статусу іноземців виступає Закон про імміграційний контроль та визнання статусу біженця 1951 р. з наступними змінами [8]. Відповідно до ст. 2 цього нормативного правового акту іноземцем визнається будь-яка особа, яка не має японського громадянства. Дозвіл на в'їзд та паспорт є основними документами для в'їзду до країни. Видача дозволу на в'їзд залежить від конкретної позиції Міністерства Юстиції: ціль та тривалість перебування, відповідність особи для перебування в Японії [9]. Підстави, згідно з якими іноземцю може бути відмовлено у дозволі на в'їзд до Японії: 1) наявність інфекційних захворювань чи психічних розладів; 2) застосування раніше до цієї особи процедури депортації; 3) відсутність коштів, необхідні проживання; 4) притягнення до кримінальної відповідальності в Японії та за кордоном. Цікавим є також Закон Японії «Про реєстрацію іноземців» від 28 квітня 1952 р. [2, с. 123.], згідно з яким кожен іноземець, який перебуває в Японії понад 90

днів з моменту в'їзду, або 60 днів з дня народження, або при виході з японського громадянства, повинен зареєструватися в муніципальних органах влади за місцем проживання. При цьому заповнюється анкета з 18 пунктів (дата та місце народження, стать, громадянство, рід занять, статус, номер паспорта, період перебування, місце роботи та ін.). Реєстраційне посвідчення видається всім іноземцям (крім туристів), у тому числі особам без громадянства строком на 5 років. Звільняються від реєстрації іноземці, які прибули до Японії на термін менше 90 днів, а також іноземні громадяни, які мають дозвіл на в'їзд у разі нагальної потреби, при аварії, для тимчасового укриття, як члени екіпажів повітряних та морських суден; особи з дипломатичними та службовими статусами (проходять реєстрацію в МЗС Японії), військовослужбовці та вільнонаймані збройних сил США та ООН, а також члени їхніх сімей. Відповідно до Закону про реєстрацію, з Японії можуть бути депортовані: 1) іноземці, які стали займатися діяльністю, що не відповідає зазначеній під час реєстрації; 2) іноземці, засуджені згідно із Законом про неповнолітніх до ув'язнення понад три роки; 3) іноземці, визнані винними у порушенні Закону про наркотики, психотропні, стимулюючі препарати тощо; 4) засуджені до довічного ув'язнення або терміном понад рік (крім осіб, покарання яких відкладається); 5) особи, які займаються бізнесом, пов'язаним із проституцією; 6) сприяють нелегальному в'їзду до країни. Щодо прав іноземців у Японії, то вони не мають права обирати та бути обраними до органів державної влади. Також іноземці не можуть бути призвані на військову службу. Однак кожен має право на безкоштовну медичну допомогу [2, с. 123]. Таким чином, особливістю адміністративно-правового статусу іноземців у Японії є той факт, що міграційна політика цієї країни не орієнтована на інтеграцію іноземців, плюс ця держава не має адекватної соціальної інфраструктури для їх облаштування. Крім того, Японія має особливе географічне положення – віддаленість від класичних маршрутів результату біженців [3, с. 27].

Висновки. На підставі проведеного дослідження нами зроблено такі висновки:

1. Встановлено, що держави англо-американської правової сім'ї не визнають відокремленого адміністративного законодавства. Діяння, які в Україні вважаються адміністративними правопорушеннями, порушеннями митного права або податковими проступками, в США належать до категорії злочинів або цивільно-правових проступків. Виконання рішень судів про стягнення заборгованості, що виникла в результаті вчинення таких правопорушень, відбувається за загальними процедурами із врахуванням усіх положень угод про співпрацю у цивільних та кримінальних справах, що укладені між США та іншими державами, що є набагато ефективнішим, аніж намагання виконати рішення органу публічної влади у некримінальній справі за межами країн.

2. Доведено, що в більшості країн Європи, які належать до континентальної правової сім'ї, справи про адміністративні правопорушення належать до сфери кримінального права, тобто такі порушення вважаються різновидом злочинів. Так, адміністративні правопорушення в Німеччині, Швейцарії, Бельгії, Італії, Португалії є різновидом кримінально каранних діянь. У німецькому законодавстві, якщо діяння містить ознаки як проступку, так і злочину, перевага у застосуванні надається кримінальному закону. Злочини в Німеччині визначаються Кримінальним кодексом, а незначні правопорушення передбачені низкою підзаконних нормативно-правових актів.

3. Визначено, що особливістю адміністративно-правового статусу іноземців у Японії є той факт, що міграційна політика цієї країни не орієнтована на інтеграцію іноземців, плюс ця держава не має адекватної соціальної інфраструктури для їх облаштування. Крім того, Японія має особливе географічне положення – віддаленість від класичних маршрутів результату біженців.

Перспективи подальших наукових досліджень адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства можуть полягати у вивченні практики Європейського суду з прав людини з цього питання з метою подальшого удосконалення законодавства України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Фазикош О. В. Зарубіжний досвід провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2015. Вип. 3–2. Том 2. С. 178–182.
2. Кузьмин И. А., Юрковский А. В. Особенности конституционно-правовой охраны в Японии. *Вопросы российского и международного права*. 2016. № 5. С. 123–127.
3. Смашникова Т. Б. Особенности административно-правового статуса иностранцев в Японии. *Актуальные проблемы современности: наука и общество*. 2018. № 4. С. 27–29.
4. Рубаненко А. М., Плевако В. В. Административна відповідальність іноземців: порівняльно-правовий аспект. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 4. С. 275–279.
5. Відповідальність за порушення імміграційного режиму іноземцями: порівняльно-правовий аналіз. *Юриспруденція*: вебсайт. URL: <https://justicemaker.ru/view-article.php?id=25&art=944> (дата звернення 08.04.2022).
6. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах: міжнародний договір. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036/print (дата звернення: 08.04.2022)
7. Депортація з Німеччини, заборона на в'їзд і внесення інформації у SIS. *Центр Санрайз*: вебсайт. URL: <https://deportation.com.ua/deportaciya-iz-germanii-zapret-na-vezd-i-vnesenie-informacii-v-sis> (дата звернення: 07.04.2022)

8. Immigration Control and Refugee Recognition Act (Cabinet Order No. 319 of 1951). Latest Amendment: act № 30 2008. URL: www.cas.go.jp/jp/seisaku/hourei/data/icrra.pdf (дата звернення: 30.12.2021).
9. Сайт Міністерства юстиції Японії : URL: www.moj.go.jp/ENGLISH (дата звернення: 04.02.2022).

REFERENCES:

1. Fazikosh O.V. (2015). Foreign experience in proceedings on administrative offenses. Scientific Bulletin of Kherson State University. Legal Sciences Series, 3–2. Volume 2, 178–182 [in Ukrainian].
2. Kuzmin I.A, Yurkovsky A.V. (2016). Features of constitutional and legal protection in Japan. Issues of Russian and international law, № 5, 123–127 [in Russian].
3. Smashnikova T.B. (2018). Features of the administrative status of foreigners in Japan. Current issues of modernity: science and society, № 4. 27–29 [in Ukrainian].
4. Rubanenko A.M., Plevako V.V. (2019). Administrative responsibility of foreigners: comparative legal aspect. Comparative and analytical law, 4, 275–279 [in Ukrainian].
5. Responsibility for violation of the immigration regime by foreigners: a comparative legal analysis. Jurisprudence: website. Available at: <https://justicemaker.ru/view-article.php?id=25&art=944> [in Russian].
6. European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters: International Treaty. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036/print [in Ukrainian].
7. Deportation from Germany, entry ban and entry into the SIS. Sunrise Center: website. Available at: <https://deportation.com.ua/deportaciya-iz-germanii-zapret-na-vezd-i-vnesenie-informacii-v-sis> [in Russian].
8. Immigration Control and Refugee Recognition Act (Cabinet Order No. 319 of 1951). Latest Amendment: act № 30 2008. Available at: www.cas.go.jp/jp/seisaku/hourei/data/icrra.pdf [in Russian].
9. Website of the Ministry of Justice of Japan: Available at: www.moj.go.jp/ENGLISH [in English].

Стаття надійшла до редакції: 21.04.2022

УДК 342.951

DOI: 10.36550/2522-9230-2022-12-242-248

Кожура Людмила Олександрівна,

доктор юридичних наук, професор, директор Юридичного інституту ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

e-mail: lepel@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-4100-9530>

Маркарян Марина Валеріївна,

кандидат юридичних наук

e-mail: sauliak_marina@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-3281-5039>

ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАКОРДОННИХ ДИПЛОМАТИЧНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Досліджено специфіку функціонування закордонних дипломатичних установ України в умовах цифрової трансформації.

Визначено, що наразі ж поширеною є практика ведення дипломатичними представництвами сторінок у соціальних мережах, організації онлайн-лекцій та онлайн-брифінгів дипломатів, створення чат-ботів, інформаційних платформ, мобільних застосунків або ж різних дистанційних курсів, орієнтованих на популяризацію своєї країни в світі.

У діяльності закордонних дипломатичних установ України не лише активно проваджуються різні форми та методи цифрової трансформації, а вже наявні й певні здобутки, що втілюються в реальних показниках. Передусім, цифрова трансформація у закордонних дипломатичних установах України спрямована на переведення більшості послуг в онлайн-формат, спрощення процедур їхнього отримання, мінімізацію бюрократичних формальностей, підвищення оперативності прийняття рішень та надання допомоги, оптимізацію фінансових витрат на утримання установ, доступність інформації та зменшення навантаження на працівників дипломатичних установ.

Розкрито основні аспекти цифрової трансформації, яка нині відбувається у системі органів дипломатичної служби загалом, та у закордонних дипломатичних установах зокрема.

Охарактеризовано основні здобутки МЗС України у напрямі цифрової трансформації, зокрема такі: впровадження проекту «ДРУГ» (Добровільна реєстрація українських громадян) введення електронних черг в усіх закордонних дипломатичних установах України; надання доступу 2 мільйонам слабочуючим та нечуючим українцям до послуг МЗС завдяки новому програмному забезпеченню; зменшення терміну видачі українських е-віз для іноземців; створення чат-бот платформи для цілодобової консультативної підтримки громадян; упроваджено новий інформаційний